

اقسام کلمه

با در دست داشتن ۲ معیار در زبان عربی کلمات به ۳ دسته تقسیم می شوند:

ب) زمان کلمه

الف) معنای کلمه

حرف: این کلمه فاقد معنای مستقل و زمان می باشد و عامل ارتباط و تغییرات در اسم و فعل است.

مانند: آن ، فی و ...

اسم : کلمه ای اصولاً دارای معنای کامل و مستقل و البته فاقد زمان است.

مانند: ذهاب، مكتوب، شجر، جميل

أنواع الكلمة

فعل: کامل ترین نوع کلمه فعل است چرا اصولاً که هم معنا و مفهوم کامل بیان می کند و هم دارای زمان مشخص

مانند: هَجَرُوا : جدا شدند ، يُنْظَفُ : تمیز می کند

خیلی مهم ... 😊

: ۱

: ۲

علامت ظاهری شناسایی اسم

۱- معمولاً کلماتی که ابتدای آن حرف الـ می باشد:

مانند: المزوج : درآمیخته ، التواخذ : پنجره ها

خیلی مهم ... 😊

✓ عَيْنِ الْعَبَارَةِ الَّتِي لَيْسَ لَهَا « الـ » عَلَامَةُ الْإِسْمِ. (خودمون)

۳ - كانت آلة هاري شيميل ألقى محاضرات حول لغاتٍ مُختلفةٍ.

۱- الكلام يُجُرُ الكلام.

۴- في بعض الأوقاتِ قدرةُ الكلام أقوى منَ السلاحِ .

۲ - يا مَنْ يَحْبُّ الْمُحْسِنِينَ.

فعال داری ال عبارتند از :

الف ، التَّام ، التَّرْم ، التَّفَ ، التَّقَ ، الْقَى ، الْقَى مُحَاضَرَة

۲- معمولاً کلماتی که با « مُ » آغاز می شود.

مانند: مُکرَّم ، مُوَظَّف و ...

 خیلی مهم ...

✓ فی أى العبارة ليس « مُ » علامه للإسم. (خودمون)

۱- حَضَرَ الطُّلَّابِ لِلِّإِمْتِنَاحِ فِي الْوَقْتِ المُحَدَّدِ.

۲- كَانَ أَحَدُ الْعُلَمَاءِ مُنْذَ طَفُولَتُهُ مُشْتَاقًا إِلَى فُهْمِ الْلُّغَةِ الْفَارَسِيَّةِ

۳- اصْوَالًا كَلْمَاتٌ ۳ حُرْفٍ كَهْ حُرْفٌ وَسْطَ آن ساكن « — » بَاشَد.

مانند: خُبْز ، صَعْب ، دَرْس و ...

 خیلی مهم ...

كلماتی مانند « مُنْذَ » حرف محسوب می شوند.

۴- كَلْمَاتٌ دَارِيٌّ تَنْوِينٌ ——————

مانند: كَمْ كِتَابًا هُنَا ؟

۵- كَلْمَه اَيِّ كَهْ دَارِيٌّ « ة ، ئَة » مِي بَاشَد.

مانند: حَمَسَةُ أَشْيَاءٍ - سخَاوَة

۶- كَلْمَاتٌ کَهْ بَعْدَ اَزِ حُرْفٍ جَرِيَّ مِي آيَد. حُرْفٍ جَرِيَّ عَبَارَتَنَد اَز:

« فِي ، إِلَى ، عَلَى ، لِـ ، يـ ، مِن ، كـ ، رَب ، حَتَّى ، عَن و ... »

 خیلی مهم ...

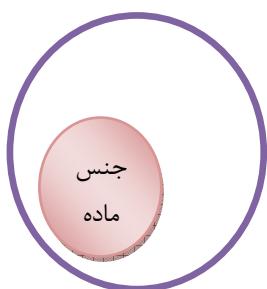
عَيْنِ الْعَبَارَةِ الَّتِي لَيْسَتْ لَهَا مِنْ حُرُوفٍ جَارَةٍ. (خودمون) ✓

- ۱- فِي هَذَا الْوَقْتِ دَخَلَ صَاحِبُ الْأَمَانَةِ وَسَلَّمَ عَلَيْهِمَا.
- ۲- تَكَلَّمُتُ مَعَ صَدِيقَاتِي لِيَعْلَمَنَ طَرِيقَ رُفُعِ هَذِهِ الْمَشَائِكِ.
- ۳- مَنْ خَافَ النَّاسُ مِنْ لِسَانِهِ فَهُوَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ.
- ۴- الْعَالَمُ بِلَا عَمَلٍ كَالشَّجَرِ بِلَا ثَمَرٍ.
- ۵- كَلْمَاتِي كَهْ مَضَافٌ وَاقِعٌ شَوْنَدٌ يَعْنِي بَعْدَ اَنْ مَضَافٌ إِلَيْهِ بِيَابِيدِ.
- ۶- ضَمَائِيرُ ، اسْمُ اشْارَهُ ، قِيَدُهَايِ زَمَانِ مَانِنْدِ: قَبْلُ - بَعْدُ - بَيْنُ وَ... ، اسْمُ مَوْصُولٍ وَتَامَّي مَصَادِرُ ، كَلْمَاتِ اسْتِفَهَامٍ بِهِ غَيْرِ اَهْلِ وَ
- ۷- أَكَهْ حَرْفٌ هَسْتِنَدُ ، جَزْوَهُ اسْمٌ مَحْسُوبٌ مَى شَوْنَدُ.
- ۸- كَلْمَهُ اَيِ كَهْ آخِرُ آنِ « اَتْ » آمَدَهُ باشَدُ. مَانِنْدِ: آيَاتِ

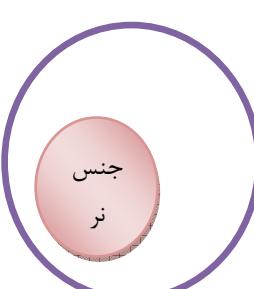
اسم از نظر جنس

بر خلاف تصور، جنسیت در کلمات ابتدا بر اساس علامت‌های ظاهری و در مرحله بعد بر اساس جنسیت (نر و ماده) تفکیک می‌شوند. با توجه به تصاویر نتایج حاصل را زیر آن بنویسید:

مونث



مذكر



علامت های اسم مؤنث

مانند: مُدَرِّسَة - كَبِيرَة - فاطمَة

۱ - ةَةَ تأنيث در آخر اسم

خیلی مهم ... 

✓ کم إسماً مؤنثاً في العبارة التالية « قالَ الطالباتِ مُدَرِّستهنَّ: يا استاذتي: أنتِ عالِمَةٌ و طلبة الجامعة مُحتاجون بـك.» (خودمون)

۴ - خمس

۳ - سَتٌ

۲ - أربع

۱ - ثلاث

۱ - اسم های بروزن فعلی و فعلاء

مانند: كَبِيرَة ، خضراء

خیلی مهم ... 

« اء » و « ئى ، الف مقصوره » زمانی علامت مؤنث هستند که جزء حروف اصلی نباشند و با حذف آنها حداقل ۳ حرف اصلی اسم باقی بماند. در واقع الف مقصوره باید چهارمین حرف کلمه باشد .

مانند: مذکر ← بيضاء مونث

مانند: ماء ← مذكر

أنواع اسم مؤنث

الف) اسم های مؤنث دارای علامت ظاهري

- اسم هایی که داری علامت مؤنث هستند و بر جنس ماده نیز دلالت دارد : فاطمة ، بقرة ، إمرأة
- اسم هایی که دارای علامت مؤنث هستند اما جنسیت (نر و ماده) در آنها مطرح نیست : سخاوة ، شجرة و ...
- اسم هایی که دارای علامت مؤنث می باشد اما مربوط به جنس نر می باشند:

مانند: معاویة ، ذكرياء و ...

خیلی مهم ... 

ما برای این نوع اسم مؤنث از فعل، ضمیر، اسم اشاره، صفت و ... مذکر استفاده می کنیم:

هو ذكرياء - ذَهَبَ معاویة و ...

ب) اسم های مؤنث بدون علامت ظاهری :

۱	أغلب اعضای زوج بدن :	يد ، عین و ...
۲	اسم شهر ها و کشور ها	اصفهان ، فلسطین و ..
۳	اسم های خانم ها	مریم ، زینب ، نسترن و ...
۴	اسم های منسوب به خانم ها	بنت ، أخت ، أم و ...
۵	اسم هایی مانند:	(بئر) (سماء) (نار) (روح) (جهنم) (ریح) (دار) (شمس) (نفس) (ارض) (عین)

خیلی مهم ... 😊

برخی کلمات مفرد آنها مذکر اما جمع آن ها ملحق به جمع مؤنث می باشد.

مانند: غاز: مذكر ← غازات مُلوَّثةٌ : مؤنث

✓ عین العباره الّتى عدد الأسماء المؤنثة فيها أكثر: (خودمون)

- ١- حاول العلماء معرفة سر تلک الظاهرة العجيبة.
- ٢- تستطيع الحرباء أن تُدِيرَ عينيها في إتجاهاتٍ مختلفة دون أن تحرّك رأسها.
- ٣- هذه الظاهرة الطبيعية الأرضي تحدث بسبب ريح شديدة في الهندوراس
- ٤- إبحث عن نص قصير علمي باللغة العربية حول حلق الله.

✓ أي عباره ليس فيها اسم مؤنث؟ (جامع خيلي سير)

- ١) كُنَّا نَذَهَبُ أَيَّامَ الْخَمِيسِ إِلَى مَرْكَزِ مَدِينَتِنَا لِشَرَاءِ مَا نَحْتَاجُ إِلَيْهِ!
- ٢) يَعْتَقِدُ كثِيرٌ مِنَ النَّاسِ أَنَّ الْإِشْتِغَالَ بِالدَّرْسِ أَوْ غَيْرِهِ عَمَلٌ يُبَعِّدُنَا عَنِ الْمَعَاصِي!
- ٣) دَعَوْتُ أَصْدِقَائِي كُلُّهُمْ لِحَفْلَةٍ مِيلَادِيَّ وَلَكِنَّ مَا إِشَّرَكَ بَعْضُهُمْ بِسَبَبِ بُعدِ الْمَسَافَةِ!
- ٤) كَانَ التَّلَامِيدُ يُطَالِعُونَ أَيَّامَ الْأَسْبُوعِ الْمَاضِيَّ ما يَتَعَلَّمُهُمُ الْمُعَلِّمُ بِكُلِّ نَشَاطٍ وَاجْتِهادٍ!

✓ عَيْنَ مَا لِيَسْ فِيهِ « اسْمُ مُؤْتَثْ »: (جامع خیلی سبز)

- ١) يَا طَالِبِي، إِضَحَّكَ عَلَى الْحَيَاةِ لَا تَعْرَنْ. أَنْتَ فَائِرُ . سَتَنْجَحُ قَرِيبًا!
- ٢) الْعِلْمُ وَ الْمَالُ يَسْتَرِانِ كُلَّ عَيْبٍ وَ الْجَهْلُ وَ الْفَقْرُ يَكْشِفَانِ كُلَّ عَيْبٍ!
- ٣) مَا غَسَلَ وَلَدِي وَجْهُهُ وَ خَرَجَ مِنَ الْبَيْتِ وَ رَكِبَ حَافَلَةً الْمَدَرَسَةِ!
- ٤) قَالَ الْهُدْهُدُ: الشَّعَلُبُ تَقْيِيلُ السَّمْعِ؛ هُوَ ظَنَّ أَنَّ الْحَمَامَةَ تُشَجِّعُهُ عَلَى الْخُرُوجِ!



در زبان و ادبیات عرب کلمات از نظر تعداد به سه دسته تقسیم می شوند که در پایین به این مسئله می پردازیم.

الف) مفرد : به یک شی، شخص یا حیوان دلالت دارد. اسم های مفرد علامت خاصی ندارند و در نتیجه هر اسمی که مثنی یا جمع نباشد مفرد است.

خیلی مهم ... 😊

شاید بتوانیم بگوییم حرف «ة ،ة» در برخی مواقع علامت مفرد مونث می باشد.

ب) مثنی : به دو شی، شخص یا حیوان دلالت دارد. علامت های اسم مثنی در جدول زیر آمده است:

مثنی مؤنث		مثنی مذكر	
شجرتان - جملتان	تَانِ	مُعَلَّمَانِ - كَافِرَانِ	انِ
صدیقتَنِ - لغتَنِ	تَيْنِ	مُوسَوِّعَنِ - أَسْتَاذَنِ	ينِ

خیلی مهم ... 😊

✓ عَيْنَ الْخَطَا فِيهَا أُشِيرُ إِلَيْهِ بِخَطٌّ (خودمون)

- ١) خَمْسُ سُكَّانُ الْعَالَمِ يَعِيشُونَ فِي مَسَاحَةٍ وَاسِعَةٍ مِنَ الْأَرْضِ. (جمع مكسر)
- ٢) دَرَّسَتْ شِيمَلَ مَدَّةً طَوِيلَةً فِي الْهَنْدِ وَ بَاكِسْتَانِ . (مفرد مونث)
- ٣) « فَأَلَّفَ بَيْنَ قَلُوبِكُمْ فَأَصْبَحَتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا» (جمع مكسر)
- ٤) لَا يَجُوُزُ الإِصْرَارُ عَلَى نِقَاطِ الْخِلَافِ وَ عَلَى الْعُدُولَانِ . (مثنی مذكر)

✓ عین الخطأ عن نوعية الكلمات (التحليل الصرف) في العبارات التالية. (آزمایش سنچش ۹۶-با تغیرات)

« هذان الأخوان يدرسان في مدرستهما كل يوم بدقة! »

- ١) مدرسة : اسم - مفرد - مؤنث
- ٢) الأخوان : اسم - مثنى مذكر - نونه مفتوحة دائماً
- ٣) يوم : اسم - مفرد مذكر - متضاده « ليل »
- ٤) دقة : اسم - مفرد مؤنث - علامة تأنيث « ة »

ج) جمع : به بیش از دو شی، شخص یا حیوان دلالت دارد. اسم جمع به نوع سالم و مُکسر تقسیم می شود.

جمع سالم خود به دو بخش جمع مذكر سالم و جمع مؤنث سالم مُقسّم است.

الف) الجمع السالم للمذكر:

علامت های جمع مذكر سالم در جدول زیر بیان گردیده است :

مسلمون - غواصون	ون
أربعين - مُشركين	ين

خیلی مهم ... 

١ - جمع مذكر سالم فقط برای انسان و صفات انسان کاربرد دارد بنابراین اگر از اشیاء و حیوانات، جمعی با ظاهر جمع مذكر

ساخته شده باشد، این جمع یا مُکسر است و یا اسم مثنی و یا مفرد.

مانند : ١- لون الرمان أحمر:

..... ٢- عَوْدِ لِسَانَكَ لِيَنَ الْكَلَام :

ترجمه	اسم مفرد						
	شأن		مكان		فيتامين		نيسان
	سلطان		بيان		ميزان		إحسان
	مُستعين		دُخان		أمان		اميسيلين
	هون		لين		إنسان		خُسران
	إيمان		حيوان		لسان		قرآن
	رُمان		مهرجان		دوران		لون
	شيطان		تومان		عدوان		صين
	جريان		الآن		فستان		دين
	حزين		امتحان		عين		غضبان
					فرعون		أمين
ترجمه	اسم جمع						
			أوزان		ألوان		بساتين
					أديان		أسنان
					عيون		جيран
					سَكَان		إخوان

ساير کلمات: باکستان ، مهران ، هُمزجان ، لرستان ، کرمان ، مازندران، ایران ، خراسان

عین الخطأ عن نوعية الكلمات (التحليل الصرفى) في العبارة التالية : (آزمایش سنجش ۹۶-با تغییرات) ✓

« نَطَّلْبُ مِنَ اللَّهِ أَنْ يَنْصُرَنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ وَيَهْدِنَا بِصِرَاطِ الْمُسْتَقِيمِ »

- (۱) الله : لفظ الجلالة - اسم - مفرد مذكر
- (۲) قوم : اسم - مذكر - جماعة « قومون »
- (۳) كافرين : اسم - جمع مذكر - مفرد « كافر » - نونه مفتوحة دائمًا
- (۴) مستقيم : اسم - مفرد مذكر - علامة الاسم فيه « ال و مُ »

عین ما فيه الجمع السالم للمذکر: (جامع خيلي سبز) ✓

- (۱) قال رَجُلٌ لَنَا: دُخُولُكُمْ هَذِهِ الْبَسَاتِينَ فِي مِنْطَقَتِنَا مَسْمُوحٌ!
- (۲) عَلَى الْمُسْلِمِينَ أَنْ يَتَرَوَّلُوا الدُّنْوَبَ لِلخُوفِ مِنْ عَذَابِ رَبِّهِمْ فِي الْآخِرَةِ!
- (۳) عَلَيْنَا أَنْ نَجْتَنِبَ الشَّيَاطِينَ الَّذِينَ يُعِدُّونَا مِنْ أَهْدَافِنَا إِلَهِيَّةً!
- (۴) شَاهَدَتِ الْبَنَاتُ الْيَوْمَ الْمَاضِيَ تِلْكَ الْفَسَاتِينَ الْمُلُوَّنَةَ الَّتِي إِشْتَرَيْنَاهُ لِأَمْنِ!

ب) الجمع السالم للمونث:

علامت جمع مؤنث سالم « ات » می باشد در واقع « ات » جانشین علامت های مفرد مونث می باشد:

مقابلات ← مقابلة شهوات ← شهوة مانند: ←

خیلی مهم ... 😊

۱ - با بررسی برخی اسم ها به این نتیجه می رسیم هر کلمه ای که دارای « ات » می باشد حتماً جمع مؤنث سالم نیست. به

كلمات زیر و مفرد آنها توجه کنید :

اوقات	ایيات	اصوات	أموات	اسم جمع
وقت	بیت	صوت	مَيْت	مفرد

۲ - كلمات زیر جمع مؤنث سالم محسوب می شوند.

فلوات	أمهات	أخوات	بنات	اسم جمع
فلاة	أُمَّ	أخت	بنت	مفرد

نحوه تشخیص سالم بودن جمع ها

ج) الجمع التكسیر (جمع مكسر):

جمع های مُكَسِّر همانطور که از اسم آنها مشخص است (شکسته شده) دارای چارچوب خاص نمی باشد و بهترین روش به خاطر سپردن آنها است.

خیلی مهم ... 😊

۱ - برخی اسم ها دارای ۲ جمع مكسر می باشند.

۲ - گاهی « ة » همانطور که قبلًاً گفته شد علامت جمع مكسر می باشد نه مفرد مؤنث.

جمع های مکسر

جمع مکسر	مفرد	جمع مکسر	مفرد	جمع مکسر	مفرد
الجمارِك	الجُمْرُك	الأعاصير	الإعصار	الابحاث	بحث
الجنود	الجندي	الأغصان	الغصن	أبناء، بنوَنَ	بن
الخطايا	الخطيئة	الأفاضل	الأفضل	أجور	الأجر
الجيوش	الجيش	الأقرباء	القريب	الآدوية	الدواء
الحوائج	الحاجة	الأسنة	اللسان	الإخوان / إخوة	أخ
الحواسيب	الحاسوب	الآلاف	الآلف	الآراء	رأي
الحبوب	الحب	الآلام	الآلم	الآراضي	الأرض
الجبال	الجبل	الآمناء	الآمين	أسابيع	الاسبوع
الآحِبة	الحبيب	الآمّرء	الامير	أصحاب المهنِ	صاحب المهنة
الحجارة	الحجر	التماثيل	التمثال	أبواب	باب
الحدود	الحد	الثُّمُم	ثُمة	الابحاث	بحث
الخدائق	الحقيقة	الثُّلُوج	الثلوج	البذور	بذرة
الحقائب	الحقيقة	الآثار	الآثار	البرامج	البرنامج
آحِياء	الحي	الجيран	الجار	البساتين	البساتن
الخواتِم	الخاتم	الجُهَال	الجاهل	الابصار	بصر
النُّمور	النمر	الجِبال	الجبل	البضائع	البضاعة
الأخشَاب	الخشب	الاجداد	الجد	البلاد	بلاد
الأخطاء	الخطأ	الجُذُوع	الجذع	البهائم	البيهيمة
الخطباء	الخطيب	الجُزُر	الجزيرة	الآبار	بئر
الخطط	الخططة	الجُسُور	الجسر	اللاميد	المعلم
الاعداء	العدو	السُّراويل	السروال	الخطايا	الخطيئة

الاعشاب الطيبة	العشب الطيُّب	الاسرة / السرير	السرير	الدر	الدر
العصفير	العصفور	الأسعار	السعر	دلافين	الدلفين
الأعلام	العلم	الشعوب	الشعب	أدلة / أدلة	الدليل
الأعمدة	العمود	الشهور	الشهر	الدموع	الدموع
الأعملاء	العميل	الصحف	الصحيفة	الدول	الدولة
العيون	العين	الصدور	الصدر	الذكريات	الذكرى
العرف	العرفة	الاصدقاء	الصديق	الاذناب	الذنب
أغزلان	أغزال	الصفوف	الصف	الذنوب	الذنب
الغضون	الغضن	الصور	الصورة	الذئاب	الذئب
الغيوم	الغيم	الآصوات	الضوء	الرؤوس	الرأس
القوايكه	الفاكهه	الضيوف	الضييف	الروائح	الرائحة
أفراخ	الفراخ	الطلاب	الطلاب	الرجال	الرجل
الأفراس	القرس	الطيور	الطائر	الرسائل	الرسالة
القراض	القريبة	أطعمة	الطعام	الزياح	الريح
الأفرقة	الفريق	الظواهر	الظاهرة	الروايات	الرواية
القصاتين	الفستان	العداوة	العادى	الزماء	الزميل
		الآعوام	العام	الازهار	الزهر
الأقدام	القدم	العمال	عامل	الزيوت	الزيت
القري	القرية	العباد	العبد	سياح	السائح
الأقوال	القول	العبر	العبرة	السوق	السوق
إنص	النص	المرضى	المريض	القيم	القيمة
الأنعم	النعم	المصابيح	المصابح	الكراسي	الكرسي
الثواب	الثواب	المصانع	المصانع	الاكفاء	الكتفو

الأنهار	آلَّهُر			آلِكَلَب	آلَّكَلَب
آلُوجُوه	آلَّوْجَه	آلَّمَطَابِع	آلَّمَطَبَعَة	آلِكُنُوز	آلَّكَنْز
آلَّأُوراق	آلَّوْرَق	آلَّمَطَار	آلَّمَطَر	لُحُوم	آلَّلَّحَم
		آلَّمَفَاتِيح	آلِمِفَتَاح	آلَّأَلْسِنَة	آلَّلَسَان
آلَّأُولَيَاء	آلَّوْلَيَّ	آلَّمَلَاعِب	آلِمَلَعَب	آلَّمَحَمِدَة	آلَّمَحَمِدَة
آلَّهَوَاتِيف	آلَّهَاتِف	آلَّمَلُوك	آلِمَلِك	آلَّمَخَازِن	آلَّمَخَزَن
آلَّأَيَادِي	آلَّيَد	آلَّنَوَافِذ	آلَّنَافِذَة	آلَّمَدِينَة	آلَّمَدِينَة
		آلَّأَيَام	آلَّيَوْم	آلِيَتَابِيع	آلِيَتَابِيع

۳ - برخی کلمات دارای ۲ نوع جمع می باشد مثلاً جمع مذكر سالم و جمع مكسر.

مانند :



۴ - برای تشخیص مذكر یا مؤنث بودن جمع های مكسر باید به مفرد آنها توجه کنیم.

✓ اُنْ عَبَارَةٍ لِيسَ فِيهَا اسْمَ مؤنث : (خُودُمُونَ)

- (۱) اللَّهُ هُوَ الَّذِي أَنْعَمَهُ مُنْهَمِرَةً.
- (۲) تَوَجَّدُ أَشْجَارُ الْبَلْوُط فِي مَدَائِنِ الْمُخْتَلَفَةِ مَغْرِبِ الْإِيْرَانَ.
- (۳) قَرَرَ طُلَّابٌ أَنْ يَغْيِبُوا عَنِ الْأَمْتَحَانَ.
- (۴) قِيمُ الْمُشَتَّرَةِ بَيْنِ النَّاسِ تُسَمَّى الثَّقَافَةَ.



اسم های اشاره برای اشاره کردن به انسان، اشیاء و مکان ها استفاده می شود. در زبان عربی برای اشاره به مکان اسم اشاره خاص و همچنین برای جنس ها و تعداد مختلف لسم اشاره مربوط به خود وجود دارد که در ذیل به آن ها اشاره می کنیم:

الف) اسم اشاره به مکان

اینجا	هُنَا
آنجا	هُنَاك

خیلی مهم ... 😊

گاهی هناك معنی (وجود دارد ، هست) می دهد که با رعایت شرایط زیر این مسئله مورد توجه است:

-۱ هناك + جمله فعلیه ← آنجا

مانند: لا تَجْلِسُوا هناك : آنجا ننشینید

-۲ هناك + جمله اسمیه ← وجود دارد. هست

هناك أشجارٌ معمّرةٌ فِي جَزْرِ الْمُحِيطِ الْهَادِي

درختانی کهنسال در جزیره های اقیانوس آرام وجود دارد.

ب) اسم اشاره برای انسان اشیاء و حیوانات

.....	هذا :	←	مذكر	
.....	هذه :	←	مؤنث	فرد
.....	هذان ، هذين:	←	مذكر	قریب
.....	هاتان ، هاتين:	←	مؤنث	منتهی (نزدیک)
.....	هولاء:	←	مذكر، مؤنث و مُكسر عاقل	
.....	هذه:	←	* مكسر و مؤنث غير عاقل	جمع
.....	ذلك (ذاك) :	←	مذكر	
.....	تلك :	←	مؤنث	فرد
.....	اولشك:	←	مذكر، مؤنث و مُكسر عاقل	بعيد
.....	تلك:	←	* مكسر و مؤنث غير عاقل	جمع

خیلی مهم

۱- با توجه به قسمت هایی که با * نشان داده شده است به این نتیجه می رسیم که :

- ۱- جمع غیر عاقل = مفرد مؤنث
۲- هولاء و اولئک : فقط برای انسان و صفات انسان است

به مثال های زیر توجه کنید :

- ۲- تساقطُ الأسماكُ على الأرض بُعدَ هذه الأمطار . ۱- يأكُل النَّاسُ لُبَّ هذه الأثمار .

✓ عین الخطأ عن اسم الاشارة (آزمایش سنجش ۹۶)

- ۱) هذا أثرٌ تارِيْخِيْ جميلٌ في مدِينتنا !
- ۲) اولئك الرِّجَال صادقون في أعمالهم !
- ۳) تلك البطارِيْة الصغيرة لـهـذه السيارة الكبيرة !
- ۴) هـذـان التلميـذـان فـائـرـتـان في المسابـقـة !

۲- گاهی هولاء و اولئک در معنای اصلی خود بکار نمی رود بلکه بصورت مفرد ترجمه می شود :

..... رأى هولاء القوم عظمة جيش ذي القرنيين : ← هولاء + اسم دارای الـ

..... اولئك التلاميـذ تخرـجـوا من الصـفـ العـاـشرـ : ← اولئک + اسم دارای الـ

۳- گاهی بدون وجود اسم اشاره (هذا ، هذه - ذلک ، تلک - هولاء و اولئک در نکته ۲) معادل فارسی این کلمات در ترجمه دیده می

شود . (مربوط به مبحث معرفه و نکره)

۴- مشارالیه :


 کلمات استفهام (پرسشی)

مثال	کاربرد و نحوه پاسخ	کلمه پرسشی/ترجمه
هل هذا كتاب؟ نعم ... لا ... آیا این کتاب است؟	در پاسخ، حتماً «نعم» یا «لا» استفاده می شودو بعد میتوانیم جمله مناسب کوتاه بیاوریم.	هل - أ : آیا
من هذه المرأة؟ این زن چه کسی است؟ هذا ... من هی هذه المرأة؟ این زن چه کسی است؟	هدف این نوع سؤال و پاسخ آن افراد عاقل (انسان) است. اگر بعد از کلمه من «هو/هي» آمد این کلمه ترجمه نمیشود	من : چه کسی ؟ چه کسانی؟
لمن هذه السيارة؟ این ماشین برای کیست؟ هذه السيارة لصدیق ما	اگر مالکیت مَّ نظر باشد از این نوع سؤال و در پاسخ می توانیم از حرف «لِ / برای» استفاده می کنیم.	لمن : برای چه کسی؟
ما هذه؟ این چیست؟ هذه حقيقة ماذا في الحقيقة؟ در کیف چه چیزی است؟ الكتاب و القلم	هدف این نوع سؤال و پاسخ آن افراد غیرعاقل (غیر انسان) است.	ما - ماذا - مaho - ما هی : چه ، چه چیز ، چیست ؟
كيف رجعت من المدرسة؟ چگونه از مدرسه برگشتی؟ بسرور	پاسخ این نوع سؤال در برگیرنده کیفیت و نوعی از حالت است.	كيف : چگونه؟
ماذا لا تذهب إلى المدرسة؟ برای چه به مدرسه نمی روی؟ لأنني أشعر بصداع	اگر دلیل انجام کاری مَّ نظر باشد، از این نوع سؤال و در پاسخ می توانیم از حرف «لِ / برای» و «لِآن / برای اینکه» استفاده کنیم.	لماذا : برای چه؟
أين الشجرة؟ درخت کجاست؟ جنب ... / فوق ... / على اليسار ... و ...	مکان هر شئ ، شخص و وقوع کاری با این کلمه پرسشی سؤال و در پاسخ از کلماتی مانند : هُنا ، هُاک ، تحت ، فوق ، جنب ، حول ، بیَن ، فی ، علی ، علی الیمن ، علی الیسار ، أمَام ، خلف و ... استفاده می شود.	أين : کجا ؟
متى رجعت من الملعب؟ چه زمانی از بازی برگشتی؟ رجعت مسأة / نهاراً و ...	زمان وقوع کار یا روی دادن حالت و یا هر نوع سؤال در مورد زمان با این کلمه پرسشی سؤال و در پاسخ از کلماتی مانند : لیل ، صباح ، مسأه نهار ، غداً و ... استفاده می شود.	متى : چه وقت ؟
كم معلماً في الغرفة؟ چند معلم در اتاق هستند؟ / كم ساعه؟ ساعت چند است؟	وزن ، مقدار ، تعداد ، ساعت و ... هدف از پاسخ به این نوع سوال است. بنابراین اعداد نقش مهمی در پاسخ این سوالات دارند.	كم : چه اندازه ، قدره ، چند ؟
من أين أنت؟ اهل کجایی؟ أنا من إيران	اگر بخواهیم بدانیم فردی اهل کجاست از این نوع کلمات استفاده می کنیم .	من أين؟ از کجا ؟ أهل کجا؟
في أي يوم تذهب إلى السوق؟ در کدام روز به بازار می روی؟ في يوم الخميس	دایرہ پاسخگوی به این نوع سؤال بسیار گستردگ است و موضوعات فراوانی را در بر می گیرد.	أي : کدام؟

کار در کلاس

أجب جواباً قصيراً عن الأسئلة.

- ١ - كيف الجو في الصيف؟

..... ٢ - ماذا ستتصير في المستقبل؟

..... ٣ - ماذا تأكل عندما تشعر بصداع؟

..... ٤ - كم يوماً في الأسبوع تذهب إلى المدرسة؟

..... ٥ - أَمَّ مدرستك قريبةٌ من بيتك أم بعيدة عنها؟

..... ٦ - هل الجوال مسموح في الصف؟

..... إسأل زميلك هذه الأسئلة واطلب منه الجواب واكتبه.

..... ١ - متى تكتب / تكتبي واجباتك / كي عاده؟

..... ٢ - كم عمرك في السنة القادمة؟

..... ٣ - كم عدد أفراد أسرتك؟

..... ٤ - هل أنت / أنت تعرف / تعرفي باللغة العربية؟

..... ٥ - أئي لون تحب / تحبين؟

لazme zodter bdonim!!

اسم ازنظر معرفه و نکره

درس ۳ سال ۱۱

«اسم نکره»

ما اسمی را نکره می نامیم که زمانی که راجع به آن می گوییم ، می خوانیم یا می نویسیم دقیقاً شیء ، مکان یا فرد خاصی در نظر ما نیست .

خیلی مهم ... 

- ۱- معمولاً اسم های نکره همراه تنوین (ِ) می آید مگر آنکه اسم مشنی ، جمع مذکر سالم و باشد .
مانند :

 - إِنَّ نَزْوَلَ الْمَطَرَ مِنَ السَّمَاءِ أَمْرٌ طَبِيعٌ.
 - الْخُفَاشُ طَائِرٌ مِنَ الْبَوْنَاتِ.

۲- نحوه ترجمه کردن اسم های نکره به صورت زیر می باشد :

الف) ی در انتهای ترجمه اسم نکره .

مانند: کأنَّ السَّمَاءَ تُمْطِرُ أَسْمَاكًاً. گویا که آسمان **ماهی های** می بارد.

(ب) وجود کلمه **یک** در ابتدای ترجمه اسم نکره.

مانند: سَلَمْتُ عَلَى مُعَلِّمٍ فِي الْحِصَّةِ الثَّانِي لَا أَعْرِفُه.

در زنگ دوم به **یک** معلم سلام کردم که او را نمی شناختم.

(ج) وجود کلمه **یک** در ابتدای ترجمه اسم نکره و **ی** در انتهای ترجمه اسم نکره.

مانند: عَصَفَتْ رِياحُ فِي اللَّيْلِ الْمَاضِ.

یک بادی در شب گذشته وزید.

۳ - در صورتی که بعد از یک اسم نکره صفت بباید ما می توانیم به دو صورت این ترکیب را ترجمه کنیم:

ب : صفت بصورت نکره

الف : موصوف بصورت نکره

۲ - حیوان کوچک

مانند: حیوانٌ صغِیرٌ ۱ - حیوانی کوچک

«اسم معرفه»

وقتی که از اسم معرفه سخن می گوییم منظور ما اسمی است که برای خواننده و شنونده آشنا و قابل شناخت است و یا به بیان بهتر مصدق و مثال برای آن مربوط به یک شیء یا شخص یا حیوان و... می شود.

• انواع اسم معرفه

۱. اسم دارای حرف تعریف «ال»

هرگاه یک اسم که خود ذاتاً ابتدایش دارای «ال» نمی باشد همراه این حرف بباید معرفه محسوب می شود و به آن معرفه ال گفته می شود.

بنابراین در کلماتی مانند الآن و... ال علامت معرفه بودن این کلمه نیست.

۲. اسم خاص (در زبان عربی از آن به عنوان «اسم علم» یاد می شود)

منظور از اسم خاص، نام یا عنوان شخص یا مکانی است که فقط مخصوص آن مکان یا شخص می باشد مثلاً وقتی می گوییم اصفهان منظور شهر اصفهان است و این واژه فقط برای یک مکان صدق می کند یا زمانی که از نام فردی در صحبت روزمره استفاده می کنیم هدف و فرد خاص مورد نظر ماست.

مانند: رَأَيْتُ مَرِيمَ فِي مَدِينَةِ أَهْوَازِ . مریم را در شهر اهواز دیدم

خیلی مهم ...

۱ - در صورتی که اسم های خاص همراه ال ببایند معرفه از نوع علم محسوب می شود چرا که حرف ال سبب معرفه شدن اسمی می شود که ذاتاً نکره است.

الأَكْتَابُ : معرفه به ال

المُحَمَّدُ : معرفه به علم

۲ - گاهی اسم هایی که مربوط به افراد می باشد بعنوان صفت در جمله به کار می رود .

مانند : كُلُّ التلاميذ يتلون القرآن في اليوم السعيد !

✓ عيّن ما فيه العلم من المعارف : (آزمون کانون - قلم چی)

١- هذا البائع والد سعيد ! ٢- قلت لصديق صوتک حسن ! ٣- هذا مشهد من الحياة البسيطة ! ٤- ما رأيت أسدًا في هذه الغابات !

بدونیم بهتره

اسامی زیر نیز جز اسم های معرفه محسوب می شود :

۱- ضمایر اعم از منفصل و متصل

۲- اسم هایی مانند: **الّذی** ، **الّتی** ، **الّذین** ، **الّاتی** و ... که به آنها اصطلاحاً اسم موصول گفته می شود.

- موصولات به دو دسته « عام » و « خاص » تقسیم می شوند .
موصولات عام عبارتند از :

۱) مَن (له معنی) «کسی» که / کسانی که «و یا» انسان یکار می‌بود.

ما ۲) به معنی «چیزی که / چیزهایی که / آنچه که» بای غیر انسان یکار می‌رود

موصولات خاص، عبارتند از :

جمع	مثنى	مفرد	
الذين	اللذان / اللذين	الذى	مذكر
اللاتي	اللثان / اللتين	الاتي	مؤنث

- موصولات خاص یايد از نظر جنس و تعداد يا شرایط جمله هماهنگ باشند.

- ما هو الصحيح للفراغ : « إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ » ؟ (آزاد دمه هشتاد)
١) الذي ٢) اللذان ٣) اللذين ٤) الذين

- ✓ ما هو الصحيح للفrag : « كنت أطالع الكتب أخذتها من صديقي » ؟**

- ١) الذي ٢) التي ٣) الذين ٤) اللاتي

- موصولات (عام و خاص) متناسب با نیاز جمله نقش های مختلفی از قبیل «فاعل»، «مفعول»، «مبتدا»، «خبر» و ... را می بینیم.

۳- اسم‌های اشاره مانند: هذا، هذه و ...

۴- اسم های نکره ای که به واسطه اتصال به یک اسم معروفه بای ماقابل شناخت می شوند.

الْمُوْكُ (نکره) + الطَّالِبُ (معرفة)

خیلی مهم ... 😊

۱ - علیرغم این مطلب که اسم های نکره اصولاً دارای تنوین هستند اما اگر اسم خاص (علم) تنوین پذیرد بازهم معرفه محسوب می شود. مانند : **سَعِيدٌ أَكْبَرٌ إِخْوَانِي**

۲ - اگر یک اسم دو بار تکرار شود و بار اول بصورت نکره باید و بار دوم همراه « الـ » تکرار شود ، می توان اسم دوم را همراه « این » و « آن » ترجمه کرد.

مانند : **فِي الْمَازِرَةِ رَجُلٌ**. کان **الرَّجُلُ** قویاً کثیراً :

۳ - گاهی اسم های نکره بصورت معرفه ترجمه می شود و این امر در جملات اسمیه رخ می دهد .

مانند : **اللهُ غَفُورٌ** : خدا آمرزنده است.

۴ - گاهی می توان اسم معرفه را نکره ترجمه کرد .

المؤمنون الّذين : مونمان که ...

با دقت در ترجمه در می یابیم موصول بصورت کسانی که ترجمه نشده است :

اسم دارای الـ + موصول خاص

کار در کلاس

۱ - **عَيْنُ الْمَعْرِفَةِ وَ النَّكَرَةِ فِي الْجَمْلِ التَّالِيَةِ**. (کتاب علوی فرهیخته)

۱ - شَجَرَةُ السَّكُوِيَا شَجَرَةٌ مِنْ أَطْوَلِ أَشْجَارِ الْعَالَمِ فِي كَالِيفُورْنِيَا.

۲ - ظَواهِرُ الطَّبِيعَةِ تُثْبِتُ حَقِيقَةَ وَاحِدَةَ وَهِيَ قُدْرَةُ اللهِ.

۳ - شَجَرَةُ الْبَلَوِطِ هيَ مِنَ الْأَشْجَارِ الْمُعَمَّرَةِ .

۴ - يَوْجَدُ نَوْعٌ مِنْهَايِي مَدِيَّةٍ نِيَكَشَهَرٍ مُحَافَظَةٍ سِيسْتَانَ وَبَلْوَشِستانَ .

۲ - تَرِجمَ الْكَلِمَاتِ الَّتِي أُشِيرُ إِلَيْهَا بِخَطٍّ حَسَبَ قَوَاعِدِ الْمَعْرِفَةِ وَ النَّكَرَةِ . (کتاب علوی فرهیخته)

۱ - إِنَّهُ حَيَّانٌ ذَكَرٌ يُحِبُّ مُسَاعَدَةَ الْإِنْسَانِ .

۲ - طَائِرٌ يَعِيشُ فِي الْبَرِّ وَ الْمَاءِ.

۳ - نَبَاتاتٌ مِفَيِّدَةٌ لِلِمُعَالَجَةِ نَسْتَفِيدُ مِنْهَا كَدوَاءٍ .

۴ - إِنَّ الْبَحْرَ وَ الْأَسْمَاكَ نِعْمَةٌ عَظِيمَةٌ مِنَ اللهِ .

✓ «قدسجَّلْتُ مُنظَّمَةً اليونِسِكُو مسجَدَ العَتِيقِ الَّذِي يَقَعُ فِي مَحَافَظَةِ فَارِسِ فِي قَائِمَةِ التِّرَاثِ الْعَالَمِيِّ!»: سازمان یونسکو (گزینه ۲)

۱ - مسجدی باستانی در استان فارس را که در فهرست میراث جهانی قرار گرفته بود، به ثبت رسانده است!

۲ - مسجد عتیق را که در استان فارس واقع شده است، به عنوان میراث جهانی به ثبت رسانده است!

۳ - مسجد عتیق را که در استان فارس قرار دارد، در فهرست میراث جهانی ثبت کرده است!

۴ - مسجد کهن‌ای را که در محافظت فارسی‌زبانان قرار دارد، در فهرست میراث جهانی ثبت کرده است!

✓ عَيْنَ مَعْرِفَةً فِي مَحَلِّ الْمَفْعُولِ: (گزینه ۲)

۱ - أَحَبُّ أَنْ أَكْتَبَ إِنْشَاءً تَحْتَ عَنْوَانَ «الْتَّجَاجِ»!

۲ - إِنْ تَنَصُّرُوا اللَّهُ يَنْصُرُكُمْ وَ يُثْبِتُ أَقْدَامَكُمْ

۳ - أَلْفُ عَدْدٍ مِنَ الْعُلَمَاءِ كُتُبًا فِي مَجَالَاتِ التَّرْبِيةِ وَ التَّعْلِيمِ

۴ - مَنْ عَلِمَ عِلْمًا فَلَهُ أَجْرٌ مَنْ عَمِلَ بِهِ لَا يَنْقُصُ مِنْ أَجْرِ الْعَالَمِ!

✓ عَيْنَ الْأَصْحَّ وَ الْأَدْقَ فِي الْجَوابِ لِلْتَّرْجِمَةِ (منتا)

«رأى ذئبٌ جائعٌ في المزرعة حمارينٍ سمينينٍ يأكلان العشبَ.»

۱ - یک گرسنه در مزرعه دو الاغ فربه را دید که علف می خوردند.

۲ - گرگی گرسنه در مزرعه دو الاغ فربه را دید که علف می خوردند.

۳ - یک گرگ گرسنه در مزرعه دو الاغ فربه را دید که علف می خوردند.

۴ - گرگ گرسنه در مزرعه دو الاغ فربه را دید که علف می خوردند.

✓ عَيْنَ الْعَبَارَةِ الَّتِي مَاجَأَ فِيهَا اسْمُ الْعَالَمِ: (منتا)

۱) الْعِنَبُ الْبَرَازِيلِيُّ شَجَرَةٌ تَخْتَلِفُ عَنْ بَاتِي أَشْجَارِ الْعَالَمِ، تَبَعُّتُ فِي الْبَرَازِيلِ!

۲) شَجَرَةُ السَّكُوِيَا شَجَرَةٌ مِنْ أَطْوَلِ أَشْجَارِ الْعَالَمِ فِي كَالِيفُورْنِيَا!

۳) شَجَرَةُ الْخُبِيزِ شَجَرَةٌ أَسْتِوَائِيَّةٌ تَنْمُو فِي جُزْرِ الْمَحِيطِ الْهَادِيِّ!

۴) شَجَرَةُ الْبَلْوُطِ هِيَ مِنَ الْأَشْجَارِ الْمُعْمَرَةِ وَ قَدْ تَبَلُّغُ مِنَ الْعُمُرِ أَلْفَيْ سَنَةً!

✓ عَيْنَ الْعَبَارَةِ الَّتِي فِيهَا اسْمُ الْعَالَمِ: (منتا)

۱) ذَهَبَ الطَّالِبُ إِلَى مُعَلِّمِ الْأَدَبِ الْفَارِسِيِّ وَ شَرَحَ لَهُ الْقَضِيَّةِ!

۲) إِقْرَا وَ رَبُّكَ الْأَكْرَمُ الَّذِي عَلِمَ بِالْقَلْمِ!

۳) إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارُ!

۴) الْعِنَبُ الْبَرَازِيلِيُّ شَجَرَةٌ تَخْتَلِفُ عَنْ بَاقِي أَشْجَارِ الْعَالَمِ!

✓ عَيْنَ الْعَبَارَةِ الَّتِي مَاجَأَ فِيهَا «مَعْرِفَةٍ بِهِ الْآلِ» (منتا)

۱) أَنَا رَأَيْتُ سَائِحًا مِنَ الْكُوَيْتِ فِي مَطَارِ مَدِينَةِ النَّجَفِ.

۲) «... أَرْسَلْنَا إِلَيْ فِرْعَوْنَ رَسُولًا فَهَصَّ فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ ...»

۳) قَبْرُ كُورُوشَ يَجْذِبُ سُيَاحًا مِنْ دُولِ الْعَالَمِ.

۴) «خَيْرُ الْكَلَامِ مَا قَلَّ وَ دَلَّ.»

✓ عَيْنَ الْمَعْرِفَةِ بِـ «الْآلِ» مُخْتَلِفًا فِي الْمَحَلِّ الْأَعْرَابِيِّ: (منتا)

۱) ظَواهِرُ الطَّبِيعَةِ تُثْبِتُ حَقِيقَةَ وَاحِدَةً وَ هِيَ قُدرَةُ اللَّهِ!

۲) شَجَرَةُ الْخُبِيزِ شَجَرَةٌ أَسْتِوَائِيَّةٌ تَنْمُو فِي جُزْرِ الْمَحِيطِ!

۳) شَجَرَةُ النَّفَظِ شَجَرَةٌ يَسْتَخْدِمُهَا النَّزَرُونَ كَسِيَاجٍ

۴) قَبْرُ كُورُوشَ يَجْذِبُ سُيَاحًا مِنْ دُولِ الْعَالَمِ!


ضمیر

ضمیر ها جانشینی برای اسم ها هستند که کاربردهای مختلفی دارند. بعضی از آنها قابلیت اتصال به کلمات را دارند (ضمایر متصل) و برخی هم این قابلیت را دارا نیستند (ضمایر منفصل) که در ادامه به آنها اشاره شده است.

الف) ضمایر منفصل

شخص	صیغه	کاربرد	ترجمه	ضمیر
	للغائب	فرد مذکر غائب	او	هو
	للغائينِ	مثنی مذکر غائب	آن دو	هما
	للغائينَ	جمع مذکر غائب	آنها (آن چند نفر)	هم
	للغائبة	فرد موئث غائب	او	هي
	للغائينِ	مثنی موئث غائب	آن دو	هما
	للغائيات	جمع موئث غائب	آنها (آن چند نفر)	هنّ
	للمخاطب	فرد مذکر مخاطب	تو	أنتَ
	للمخاطبينِ	مثنی مذکر مخاطب	شما دو نفر	أنتما
	للمخاطبينَ	جمع مذکر مخاطب	شما چند نفر	أنتم
	للمخاطبة	فردموئث مخاطب	تو	أنتِ
	للمخاطبتيںِ	مثنی موئث مخاطب	شما دو نفر	أنتما
	للمخاطبات	جمع موئث مخاطب	شما چند نفر	أنتنّ
	للمتكلّم وحده	متکلم فرد مذکر و موئث	من	أنا
	للمتكلّم مع الغير	متکلم مثنی وجمع/مذکرو موئث	ما	نحن

ب) ضمایر متصل

شخص	صیغه	کاربرد	ترجمه		ضمیر
			متصل به فعل	متصل به اسم و حرف	
	للغائب	فرد مذکر غائب	او را	او / ش	ه / ه
	للغائينِ	ثنی مذکر غائب	آن دو را / آنها را	آن دو / شان	هما
	للغائينِ	جمع مذکر غائب	آنها را	آنها (آن چند نفر) / شان	هم
	للغائية	فرد مونث غائب	او را	او / ش	ها
	للغائيتينِ	ثنی مونث غائب	آن دو را / آنها را	آن دو / شان	هما
	للغائيات	جمع مونث غائب	آنها را	آنها (آن چند نفر) / شان	هنَّ
	للمخاطب	فرد مذکر مخاطب	تو را	تو / ت	كَ
	للمخاطبينِ	ثنی مذکر مخاطب	شما دو نفر را	شما دو نفر / تان	كُما
	للمخاطبينِ	جمع مذکر مخاطب	شما چند نفر را	شما چند نفر / تان	كُم
	للمخاطبة	فرد مونث مخاطب	تو را	تو / ت	كِ
	للمخاطبيتينِ	ثنی مونث مخاطب	شما دو نفر را	شما دو نفر / تان	كُما
	للمخاطبات	جمع مونث مخاطب	شما چند نفر را	شما چند نفر / تان	كُنَّ
	للمتكلّم وحده	متكلّم مفرد مذکر و مونث	من را / مرا	من / م	ي
	للمتكلّم مع الغير	متكلّم ثالث وجمع/مذکرو مونث	ما را	ما / مان	نا



سیاری از کلمات در زبان و ادبیات عرب سه حرف اصلی دارند (ریشه کلمه) که البته با اضافه شدن حروف دیگر که به آنها حرف زائد گفته می شود، شکل ظاهریشان تغییر می کند. این اضافه شدن و تغییر هم می تواند در فعل باشد و هم در اسم، اما نتیجه مشترک هر دو نوع کلمه این است که حروف زائد معنای آنها را تغییر می دهد و کاربردهای مختلفی را برای ما فراهم می سازد.

حروف اصلی را می توان به شکل :

ل	ع	ف
سوّمین حرف اصلی	دوّمین حرف اصلی	اوّلین حرف اصلی

تقسیم کرد و با اضافه کردن حروف زائد کلمات جدید شکل داد:

عَلَم	مُعَلِّم	عَلِيم	مَعْلوم	عَالِم	عَلَم
علم	معلم	علیم	معلوم	عالیم	علم



اکنون به مهمترین بخش مربوط به کلمات یعنی شناسایی و کاربرد فعل رسیدیم . همانطور که می دانید کاملترین نوع کلمه فعل است که هم زمان را شامل می شود وهم معنای کامل مستقلی دارد . فعل در واقع خود به تنها ی می تواند یک جمله و مفهوم کامل را در بر بگیرد. ساختار اصلی تمامی فعل ها به شکل زیر می باشد :

چارچوب و شکل اصلی صرف افعال

شخص	صیغه			
		فرد		
		ثنی	ذكر	
		جمع		
				غایب
		فرد		
		ثنی	مونىث	
		جمع		
		فرد		
		ثنی	ذكر	
		جمع		
				مخاطب
		فرد		
		ثنی	مونىث	
		جمع		
			وحدة	
			مع الغير	
				متكلم

• فعل از نظر زمان

الف) ماضی مثبت

منظور فعلی است که روی دادن حالت یا انجام پذیرفتن کاری در زمان گذشته رابیان می‌کند پس اگر موضوع گفت و گو و یا متن مورد مطالعه مربوط به زمان گذشته باشد، افعال مورد استفاده ماضی خواهد بود. فعل ماضی بر سه وزن : **فعَل / فَعِل / فَعْل** ساخته می‌شود.

شخص	صیغه	کاربرد	ترجمه	فعل
	للغائب	مفرد مذکر غائب	انجام داد او	فَعَلَ
	للغائينِ	مثنی مذکر غائب	انجام دادند آن دو/آنها	فَعَلا
	للغائين	جمع مذکر غائب	انجام دادند آنها	فَعَلُوا
	للغائية	مفرد مونث غائب	انجام داد او	فَعَلَتْ
	للغائتينِ	مثنی مونث غائب	انجام دادند آن دو/آنها	فَعَلَتَا
	للغائيات	جمع مونث غائب	انجام دادند آنها	فَعَلَنَ
	للمخاطب	مفرد مذکر مخاطب	انجام دادی تو	فَعَلْتَ
	للمخاطبينِ	مثنی مذکر مخاطب	انجام دادید شما دو نفر	فَعَلْتُمَا
	للمخاطبين	جمع مذکر مخاطب	انجام دادید	فَعَلْتُمْ
	للمخاطبة	مفرد مونث مخاطب	انجام دادی تو	فَعَلْتِ
	للمخاطبيتینِ	مثنی مونث مخاطب	انجام دادید شما دو نفر	فَعَلْتُمَا
	للمخاطبات	جمع مونث مخاطب	انجام دادید	فَعَلْتُنَّ
	للمتكلم وحده	متکلم مفرد مذکر و مونث	انجام دادم	فَعَلْتُ
	للمتكلم مع الغير	متکلم مثنی و جمع/مذکرو مونث	انجام دادیم	فَعَلَنَا

نشانه ها و ساختار فعل ماضی

حال!

با توجه به تمامی صیغه ها در میابیم که تمامی صیغه های ماضی بر اساس صیغه اول که همان ریشه فعل است و با اضافه شدن علامت هایی بعنوان شناسه فعل ساخته می شود. این شناسه ها عبارتند از :

الف / واو / تْ / تا / ن / تَ / تُما / تُم / تِ / تُما / تُنَّ / تُ / نا

ب) ماضی منفی ۱

این نوع فعل ماضی عدم انجام کار را روی دادن حالت در زمان گذشته را بیان می کند ، پس اگر بخواهیم راجع به کاری که قبل انجام نشده است ، بنویسیم یا صحبت کنیم از این نوع فعل استفاده می کنیم .

• طریقه ساخت

حرف منفی ساز « ما » + فعل ماضی بدون تغییر = ما + ذَهَبَ : ما ذَهَبَ



ترجمه آباد

الف) ماضی مثبت در ترجمه بصورت ساده و مطلق ترجمه می شود .

مانند : ذَهَبَ : رفت / ذَهَبْتُ : رفتم و ...

ب) ترجمه ماضی منفی ساده بصورت منفی مطلق یعنی : نرفت ، نرفتند و ... میباشد .

ذَهَبَ : رفت / ما ذَهَبَ : نرفت

خیلی مهم ... 😊

أنواع ما :

- | | | |
|-----|-----|-----|
| - ۳ | - ۲ | - ۱ |
| - ۷ | - ۶ | - ۵ |

✓ عین « ما » تختلف عن الباقي : (کنکورس اسری)

۱) ما رأيت من لا يغتنمون الفرصة !

۲) بعد زمن ما غير فكره و نظرته !

۴) ما أرسلناك إلا مبشرًا و نذيرًا !

۳) فيه ما يضمن سلامه روحنا و جسمنا

ج) فعل مضارع مثبت

ما برای آنکه بخواهیم روی دادن حالت یا انجام پذیرفتن کاری را در زمان حال بیان کنیم از فعل مضارع استفاده می کنیم. فعل مضارع بر سه وزن : **يَفْعُلُ / يَفْعِلُ / يَفْعِلُ** ساخته میشود.

طريقه ساخت

حروف تینا + اولین صیغه ماضی (ريشه فعل) + ئ ، ان ، وئ ، ن ، ين
 يَذَهَبُ ، تَذَهَبُ و ...
 يَذَهَبَان ، تَذَهَبَان و ...
 يَذَهَبُون ، تَذَهَبُون
 تذهيبين
 يَذَهَبَن ، تَذَهَبَن

ي/ ت/ الف/ ن + ذَهَبَ (ريشه فعل) + ئ ، ان ، وئ ، ن ، ين

شخص	صیغه	کاربرد	ترجمه	فعل
	للغائب	مفرد مذكر غائب	انجام می دهد	يَفْعُلُ
	للغائين	مثنی مذكر غائب	انجام می دهنند آن دو/آنها	يَفْعَلَانِ
	للغائيين	جمع مذكر غائب	انجام می دهنند آنها	يَفْعَلُونَ
	للغائية	مفرد مونث غائب	انجام می دهد او	تَفْعُلُ
	للغائيتين	مثنی مونث غائب	انجام می دهنند آن دو/آنها	تَفْعَلَانِ
	للغائيات	جمع مونث غائب	انجام می دهنند آنها	يَتَفَعَّلَنَ
	للمخاطب	مفرد مذكر مخاطب	انجام می دهی تو	تَفْعُلُ
	للمخاطبين	مثنی مذكر مخاطب	انجام می دهید شما دو نفر	تَفْعَلَانِ
	للمخاطبين	جمع مذكر مخاطب	انجام می دهید	تَفْعَلُونَ
	للمخاطبة	مفرد مونث مخاطب	انجام می دهی تو	تَفَعَّلَينَ
	للمخاطبيتين	مثنی مونث مخاطب	انجام می دهید شما دو نفر	تَفَعَّلَانِ
	للمخاطبات	جمع مونث مخاطب	انجام می دهید	تَفَعَّلَنَ
	للمتكلم وحده	متكلم مفرد مذكر و مونث	انجام می دهم	أَفْعُلُ
	للمتكلم مع الغير	متكلم مثنی وجمع/مذکرو مونث	انجام می دهیم	تَفَعَّلُ

ترجمه آباد

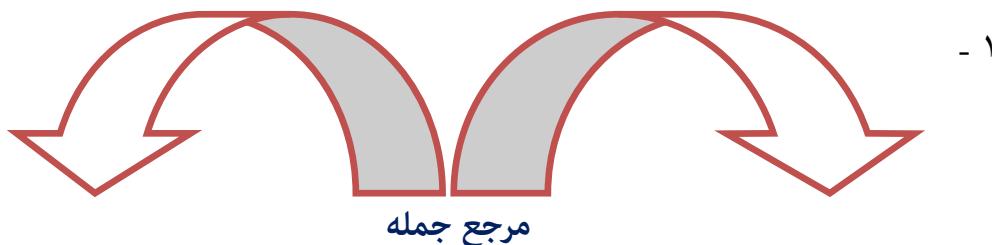
۱ - مضارع مثبت در حالت عادی بصورت اخباری ترجمه می شود یعنی : می شنود / می روید و ...

می + بن مضارع	یَذَهِبُ : می رود
---------------	-------------------

۲ - اگر بخواهیم کاری را که در زمان گذشته بصورت مستمر انجام شده است بیان کنیم از ماضی استمراری استفاده می کیم.

کان + فعل مضارع	کان يَذَهِبُ : می رفت
-----------------	-----------------------

خیل مهم ... 😊



۱ - كانَ الطّلاب يَسْمَعُونَ إِلَى الْكَلَامِ المَعْلَمِ.

۲ - الطّلاب كَانُوا يَسْمَعُونَ إِلَى الْكَلَامِ المَعْلَمِ.

۳ - كانَ يَسْمَعُ الطّلاب إِلَى الْكَلَامِ المَعْلَمِ.

۲ - نقش ویرگول در سوالات

✓ عین الخطأ في الترجمة :

الف) في الحصة الأولى كان يستمع الطلاب بدقة ، :

ب) وبعد استماع الكلام المعلم يكتبون واجباتهم ، :

ج) و قبل خروج إلى الصّف يتشكّرون منه ، :

د) وهذا العمل واجب على كلّ التلاميذ ! :

د) فعل مضارع منفي

ما برای آنکه بخواهیم عدم روی دادن حالت یا انجام پذیرفتن کاری را در زمان حال بیان کنیم از فعل مضارع منفي استفاده می کنیم.

• طریقه ساخت

۱ - حرف نفی « لا » + فعل مضارع بدون تغییر / لا + يَذَهِبُ : لا يَذَهِبُ

۲ - حرف نفی « ما » + فعل مضارع بدون تغییر / ما + يَذَهِبُ : ما يَذَهِبُ

ترجمه آباد

ترجمه فعل مضارع منفي بصورت منفي اخباری می باشد. مثلاً يَذَهِبُ می رود / لا يَذَهِبُ نمی رود

خیلی مهم ...

انواع « لا » :

- ۱

- ۲

- ۳

۵) فعل مستقبل (آینده مثبت)

حتماً می دانید برای ساخت فعل آینده در زبان عربی بصورت زیر عمل می کنیم.

س / سوف + يخرج : سیخُرُجُ / سوف يخرجُ

س / سوف + فعل مضارع بدون تغییر

ترجمه آباد

در ترجمه فعل مستقبل مثبت از کلمه «خواه» در ابتدای فعل استفاده می کنیم.

مانند : سوف يذهبُ : خواهد رفت

خیل مهمّه ...

و) فعل امر مخاطب (مثبت)

همانطور که از عنوان این فعل مشخص است، هر گاه بخواهیم در متون و مکالمات دستور بر انجام کاری بدهیم از فعل امر استفاده می کنیم. ضمناً امر مخاطب از شش صیغه مخاطب ساخته می شود .

• طریقه ساخت

۱ - حرف مضارعه (ت) را حذف می کنیم ← تذهبُ : ذهبُ

۲ - در صورتی که بعد از حذف (ت) اوّلین حرف باقیمانده ساکن باشد ، الف امر می آوریم. ← ذهبُ : اذهبُ

۳ - به دوّمین حرف اصلی توجه می کنیم. اگر حرکت- یا - داشت، به الف امر حرکت کسره میدهیم و اگر حرکت - داشت حرکت ضمّه می دهیم . ← اذهبُ : إذهبُ

۴ - آخر فعل را مجزوم می کنیم . یعنی :

الف) حرکت - را به - تبدیل می کنیم . ← إذهبُ : إذهبُ

ب) نون آخر فعل را حذف می کنیم . ← إذهبُون : إذهبُون

ج) در صیغه ۶ و ۱۲ (سوم شخص جمع مونث) هیچ تغییری نمی دهیم. إذهبُن : إذهبُن

ترجمه آباد

حتماً برای شما روشی است که دستور به مخاطب مانند: بنوش ، کمک کنید و ... می باشد

ز) فعل نهی دوم شخص (امر منفي)

با دقّت در عنوان فعل مشخص است ، زمانیکه بخواهیم در متون و مکالمات دستور بر عدم انجام کاری بدھیم از فعل نهی استفاده می کنیم. ضمناً امر مخاطب از شش صیغه مخاطب ساخته می شود .

• طریقه ساخت

تَذَهَّبُ :

حرف نهی « لا » + فعل مضارع مجزوم

ترجمه آباد

هنگامیکه فعل نهی را بخواهیم ترجمه کنیم بصورت امر منفي این عمل را انجام می دهیم. مانند نرو ، خارج نشوید و ...

✓ عین الخطأ: (کانون فرهنگی آموزش - قلم چ)

- ١) الجاھل يَزِينُ لک فعله و يُحْبُّ أن تكونَ مثله!: نادان کار خود را برای تو می آراید و دوست دارد که همانند او باش!
- ٢) لاتسافِر يا رجل، ليس لي حبيبٌ في هذه المدينة!: ای مرد سفر مکن، دوست من در این شهر نیست!
- ٣) يسجد لله الشّمْسُ و القمْرُ و النّجُومُ!: خورشید و ماه و ستارگان برای خدا سجده می کنند!
- ٤) أحدُ الْمَوْظَفِينَ كَانَ يُسَاعِدُ النَّاسَ!: یکی از کارمندان به مردم کمک می کرد!

✓ عین الصّحیح عن فعل الأمر: (کانون فرهنگی آموزش - قلم چ)

- ١) يا طالبان، إبحثان عن المواد الغذائية!
- ٢) انظرنَ الى تلك السفينة يا زميلاتي!
- ٣) يا إخواتي، اقتربنَ مثنا إذا ينزل الجنود!
- ٤) إسمعوا كلامي بدقةٍ يا شابٌ!

✓ عین الخطأ: (کانون فرهنگی آموزش - قلم چ)

- ١) هل تَعلَمِينَ أَنَّ الشَّجَرَةَ كَيْفَ تَنَمُّو مِنْ حَبَّةٍ: آیا می دانید که درخت چگونه از دانه رشد می کند؟
- ٢) وَ الشَّمْسَ لَهَا نُورٌ وَ حَرَارَةٌ: و خورشید نور و گرمایی دارد؛
- ٣) وَ صَيْرَ الْأَرْضَ بِهِ بَعْدَ اغْرِيَارِ حَضَرَةً: و زمین را به وسیله آن بعد از غبارآلودگی سرسیز گردانید؛
- ٤) فَنَشَكُرُ اللَّهُ عَلَى هَذِهِ النَّعْمَ كُلُّهَا!: پس خدا را برای همه این نعمت‌ها شکر می کنیم!

✓ عین الصحيح: (گزینه ۲)

- ۱) لِمَاذَا لَا تَنْظُرُ إِلَى صِدْقِ حَدِيثِهِمْ؟: چرا به راستی گفتار، نگاه نمی‌کنی؟
- ۲) أَنْظُرْ إِلَى مَا يَقُولُ وَ لَا أَنْظُرْ إِلَى مَنْ يَقُولُ!: نگاه کن به آنچه می‌گوید و به کسی که می‌گوید، نگاه نکن!
- ۳) كَانَتْ تَنْتَظُرُ إِلَى الْلَّيلِ فَمَنْ أَوْجَدَ فِيهِ قَمَرَهُ؟: به شب نگاه می‌کرد، چه کسی در آن ماهش را به وجود آورد؟
- ۴) كُنُّا نَعْلَمُ أَنَّ الَّذِينَ يَزْرَعُونَ الْعُدُونَ سُوفَ يَحْصِدُونَ الْخَسْرَانَ!: می‌دانیم کسانی که دشمنی را می‌کارند، زیان را درو خواهند نمود!

✓ عین الصحيح للفراغ : « المَعْلُومُ التَّلَامِيزُ غَدَّاً » (خیلی سبز)

- ۱) سُوفَ يَسْاعِدُونَ ۲) كَانُوا يَسْاعِدُونَ ۳) سَاعَدُوا ۴) كَانُوا سَاعَدُوا

✓ عین الجواب المناسب للفراغات : (عربی عمار)

« أَيْتَهَا الطَّالِبَاتِ الدُّرْسُ وَ الْمَدْرِسَةُ وَ لَكُنْ أَنْتُمْ أَيْهَا الطُّلَّابُ مِنَ الْمَكْتَبَةِ »

- ۱) لا تكتبا - ادخلی - اخرج
۲) لا تكتبا - ادخلًا - اخرجا
۳) لا تكتبا - ادخلن - اخرجوا



الف) تركيب وصفی (موصوف و صفت)

موصوف (منعوت): اسمی است که در حال بیان ویژگی های آن هستیم.

صفت (نعت): اسمی یا فعلی که بعد از موصوف ، یک یا چند ویژگی آن را بیان می کند صفت نام دارد .

انواع صفت : ۱ - صفت مفرد ۲ - صفت جمله (مربوط به درس جمله بعد از نکره)

صفت مفرد : اسم + اسم

مانند : شجرة جميلة درخت (موصوف) زیبا (صفت)

ویژگی های مشترک موصوف و صفت :

- ۱) موصوف و صفت از نظر جنس با هم مطابقت دارد . یعنی هر دو یا مذکر و یا مونث است: شَجَرَةٌ جَمِيلَةٌ
- ۲) موصوف و صفت **معمولًا** هردو یا دارای « الـ » میباشد یا دارای « ئـ » : الْمُؤْمِنُونَ الْمُجَاهِدُونَ
- ۳) موصوف و صفت از نظر تعداد با هم مطابقت دارد :
- ۴) موصوف و صفت از نظر علامت ظاهری با هم مطابقت دارد :

خیلی مهم ... 😊

۱ - صفت برای جمع غیر انسان بصورت

الصُّورُ الْمُتَحَرَّكَةُ

الكتب المفيدة

مانند : الجزر الاستوائية

..... - ۲

..... - ۳

ب) ترکیب اضافی (مضاف و مضاف اليه)

گاهی دو اسم پشت سر هم می آید اما اسم دوم وصفی برای اسم اول ندارد . در این حالت ترکیب مضاف و مضاف اليه داریم. در واقع تفاوت موصوف و صفت با مضاف و مضاف اليه در این است که صفت از نظر معنایی کامل نیست مانند آسمان آبی ، خانه بزرگ و ... اما مضاف اليه معنای کاملتری دارد . ضمناً مضاف هیچ گاه (ال ، تنوین ، نون مثنی و جمع مذکر سالم) نمی گیرد .

مانند :

..... (۱)

..... (۲)

..... (۳)

خیلی مهم ... 😊

۱ - اسم های ممنوع الاضافه :

۲ - اسم های دائم الاضافه :

ترجمه آباد

گاهی ترکیبی که داریم هم دارای مضاف اليه است و هم دارای صفت بدین صورت که ابتدا مضاف اليه می آید سپس صفت . بنابراین در ترجمه باید دقیق داشته باشیم که بر عکس ترکیب عربی ابتدا صفت را ترجمه کنیم ، بعد از آن مضاف اليه را .

در فارسی: درختان زیبای ما

← مانند : أشجارنا الجميلة (در عربی : درختان ما زیبا)
 أشجار : مضاف و موصوف
 نا : مضاف اليه
 الجميلة : صفت

- بعض المواد الكيميائية	- الصور المتحركة
- واجباته المدرسية	- مُختَبِر صَغِيرٌ
- خاتمها الذهبي	- عَرَبة البَضَائِع
- عملك الصالح	- أَيَّام الطُّفُولَة

خيلي مهمه ...

- ١

الف) غاباتها جميلة :

ب) منظر إصفهان الجميلة :

- ٢

✓ عين التركيب الإضافي في العبارات التالية: (كانون فرهنگی - قلم چی)

١) إن الايثار صفة انسانية يجب أن نتحلى بها!

٢) العلماء المسلمين ألهوا كتاباً مفيدة في العصور الماضية!

٣) أريد أن أذهب إلى المكتبة العامة!

٤) ما هو أخطر الأمراض للإنسان؟

✓ عين الصحيح في الترجمة أو المفهوم: (گرینه ۲)

«هؤلاء الصديقات يبحثن الشمس المستعرة في السماء عند غروبها الجميل!»

١) این دوستان خورشید فروزان را در آسمان هنگام غروب زیبا نگاه می‌کنند!

٢) آن دوستان خورشید سوزان را در آسمان که غروبش زیباست، جست وجو کردند!

٣) این دوستان خورشید فروزان را در آسمان هنگام غروب زیبایش جست وجو می‌کنند!

٤) این‌ها دوستانی هستند که خورشید سوزان را در آسمان زیبا هنگام غروبش نگاه کردند!

✓ عين الخطأ (في الإضافة) (كنكور سراسرى ٩٤)

١ - صباح احد الأيام عزمنا على أن نذهب لعيادة مرضى المستشفيات !

٢ - عندما يخرج التلاميذ من صفوفهم يزدحمون أمام المدرسة عادة !

٣ - تعجب الرجل الغجوز من عمل هذين التلميذين في الشارع !

٤ - كان احد مصلين المسجد يجمع إعانات الناس للفقراء !

✓ كم « مضاف اليه » في العبارة التالية : « في هذا الصباح اشتريت الكتاب من باياعي الكتب المدرسية » (مهر فائق - ایاد فیلی)

١ - اثنان ٢ - ثلاثة ٣ - واحد ٤ - أربعة

ساعت فوانی

برای بیان ساعت از اعدادی استفاده می کنیم که بر وزن فاعل می باشند. همچنین برای بیان ، نیم و ربع از نصف / الا ربعاً استفاده می کیم. . مانند : الثالثة ، الرابعة ، الخامسة و النصف ، السادسة إلا ربعاً

✓ عین الصحيح عن الساعة :

« إذا كانت العقربة القصيرة على التاسعة و الطويلة على الثالثة يعني الساعة ... » (خودمون)

١) الثالثة إلا ربعاً

٢) التاسعة إلا ربعاً

٣) التاسعة و ربع

٤) الثالثة و ربع



١ - « الحمد لله الذي خلق السماوات والأرض ... » :

٢ - أحب أن أسافر :

٣ - أيها و ايتها :

٤ - انظر إلى الشمس التي :

٥ - انظر إلى الليل فمن أوجد فيه قمره :

٦ - أكمل النص مُستعيناً باللغات في القوسيين.

(شلالات / سفرة علمية / المحافظة / تهيئة / أزهار / بارد / الخميس / الأسبوع)

طلاب المدرسة مسوروون لأنهم سوف يذهبون لـ من طهران إلى ياسوج. قال المدير : ستدهب يوم في القادم . عليكم بمراعاة بعض الأمور : الملابس المناسبة لأن الجو في ياسوج طلاب يسألون المدير : هل هي مدينة جميلة ؟ قال المدير : نعم في هذه ، غابات و أنهار . عيون و جميلة .

٧ - عين الصحيح / الخطأ عن نوعية الكلمات (التحليل الصرفى) :

✓ « انظر إلى الشمس التي جذوها مُستعرة »

١) أنظر : فعل امر - للمخاطب - مزيد ثالثي (من باب إفعال)

٢) الشمس : اسم - مفرد مونث - مبني - مجرور بحرف « إلى »

٣) جذوة : مفرد مونث - معرب - مبتدأ و مرفوع و الجملة اسمية

٤) مستعرة : اسم فاعل (مصدره : استعار من باب انفعال) - خبر و مرفوع